

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expediciót s hirdetőket illető reklamációk a lapkezelő

Jorges Agost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Háború és kultúra.

A nagy világháború nyomán várható átalakulások a mai értelemben vett kultúra egész területére ki fognak hatni: az ország belső és külső kiperzésére, a nemzeteknek saját s az emberiségnek egyetemes közműveltségére.

Minden kornak megvan a maga kultúrája; a tegnapi már nem olyan, mint a maé és más lesz a holnap kultúrája is. Tegnapi még büszkéek voltunk egy fejlett világkultúrára, ma pedig egyenemely nemzet kultúrájába vetett hitünk is megingott. Kultúrán mindmáig fejlődést, haladást, pozitív alkotást, az ember életének és javainak a megbecsülését, az emberben lakozó állatnak a megfélemezését értettük; a háború alatt pedig hanyatlást, pusztítást, az ember életének és javainak semmibebevését s a bestia korlátlan uralmát. Azzal az első, békés kultúrával szemben ez az utóbbi valóságos háborús kultúrává lett, amely most, a huszadik században, még mindig erősebbnek

bizonyult. A béke kultúrája nem állotta ki a tüzpórárt, jórészt megsemmisült, az események rácafoltak a régi meghatározásra.

A romok alól új, még ismeretlen kultúra fog megszületni. Elmondhatjuk tehát, hogy a mostani világháború voltaképpen kultúrháború a kultúráért. A béke szavait, eszméit, érzelmeit és eszelekedeteit halomra döntötte a háborúnak megannyi tényezője. Ez a háború a természet és az ember ősrégi küzdelmének kiújulása az utóbbi rovására; a legnagyobb feszültségig fokozott áramnak erőszakos kisülése. Mintha a természet fellázadt volna az emberiségnek a természet megfélemezésére, leigázására évszázadokon át összegyűjtött intellektuális erje ellen s hogy bosszút álljon, felrobbantotta a humanizmust, megtárolta a kultúrát s maga alá temette a nemzetköziséget. Bebizonyosodott, hogy az etikának, a mai fogalmak szerint, nincsen helye a mai, immár eltemetett kultúrában.

Azok a visszaélések és megtorlások, amelyeket egyenemely úgynevezett „művelt” nemzet mostanában elkövetett, többeket

arra a kishitű és elkéseredett kijelentésre ösztönzött, hogy az emberek társadalmában egyáltalában nincsen kultúra. Elhamarkodott és igazságtalan ez az ítélet. Kultúra van és volt az emberiségben, de nem olyan magas fokon és olyan egyetemes kiterjedésben, mint hittük. A háború mindenestre megtanított bennünket arra, hogy az úgynevezett kultúrnépek nem egyenlő értékűek, mert meghazudolták, amit mi kultúrának hittünk.

A kultúra meghamisításával karöltve jár a népek kulturális közösségének esdője, mert lesz különben épen ez hárfihatta volna el a háborút. S lehet e szó kulturális közösségről akkor és ott, amikor és ahol a kultúrának még a legelemibb követeléseit sem teljesítik?

A mai kultúra főleg értelmi; legjobb esetben tudás, sok tudás, lelki műveltség nélküli tudás, mely, erkölcsi tekintetben, még a legprimitívebb népek fókán áll. Talán még mélyebben, mert ezek gyűlölségből, irigységből ekkora pusztítást nem vihettek végbe sem erkölcsileg, sem tech-

A gyermekünk.

A szemét fölém örkösölte volna ...
Rövidrelátó, lélekbenzés,
Mindent szépséti, mély, sőtét szemet,
Mely elborult és sugaraz egyszerre
És kacagást hord könnyes rejtkeében.
A szeme éppen úgy tudna mesélni,
Selyempuhán megfogom a tava
Jáérotos, szép, színes hazugsággal —
Vagy édes, finom, halktitkú beszéddel
Ázzenen néha, mint az én szemem ...

A keze is enyémnek a mása
Lekeltet volna. Több, mint hogyha szép;
Mert könnyű, finom, bársonyérintésű —
Mindig szelíd és sohasem irgalmatlan.
Még tudna bánni egy meleg tenyérenben,
Mint a fészekből kiszett fióka,
Jedő, viharzó, riadó szívveréssel. —
S ha megsejtette abban is a szívet:
Belesimúlna hízta, szent hívéssel,
Szerellemmel, hűséggel.

A homloka, a szája, a nyéve
Lett volna mind: apai öröksége —
S a lehét éppúgy tőle kapta volna.

Mint régesrégén én is az enyémét ...
Lett volna bátor, gőgös, szabad lélek,
Magasan szálló, új színekkel látó,
Emberférgyekkel nem törődő,
Mindent megértő. Mindent megbocsátó.
Lett volna a Szépség szerelme,
Posta-almok bús futóbolondja —
Lett volna, mint: mi ketten ...
Ha volna, volna ...

Nil.

Bácskai história.

Irta: Zöld Márton

A bácskai borközi-állapotokról sok füres oset forog közzájón. Lehet, hogy a fele sem igaz annak, amit erről hallani. Annál kellemesebb reám nézve, hogy egy teljesen való, igaz bácskai történetet mondhatok el kedves olvasóimnak. A hóse Gabovics Szvetozár, a déleg, de hamar nyugalomba rukkolt huszárkapitány, ki, viharos szerelmi kalandok után, negyvennégy éves korában visszavonult háromezer lános bácskai birtokára, hogy megfogja az eke szarvát. Sokan ugyan azt vélték tudni, hogy nem az eke szarvai miatt vált meg a hadseregből, hanem azokért a szarvakért,

melyeket őszbecsavarodott ezredesének homlokára áplikált.

Gabovics Szvetozár, miután egy ideig tanyákkal, felesekkel, részeseikkel, béreseikkel, csikókkal, gulyásokkal és egyéb tanyai népességgel unorkodott, kezdte únni az egész agrikultrúra. Az unalom előzéské pedig azt a módot találta legalkalmasabbnak, ha vendégeskedni megy. Sehál a vendéglátásnak erősebb és veszedelmesebb kultusza nincsen, mint a Bácskában.

Gabovics Szvetozár vendégségbe járásának egyéb célja is volt. Közéledni akart Csicserynéhez, az egész Bácska legkívánatosabb menyecskéjéhez, a szép Máriához, ki tíz éves korában még mezteláb járt és húz éves korában már milliomos lett.

Gabovics Szvetozár déltájt érkezett a Csicseryék óriási, fehérre meszelt házába. Tüntető szívesseggel és igazi melegséggel fogadták. A szép háziaszony nem csinált titkot abból, hogy a volt huszárkapitány érkezését nagyon kellemes incidensnek tekintti.

— Ideje volt — mondotta — hogy új ember jöjjön, ez a négy új — négy családtagra mutatott — már minden úrdnáré viciet elmondott kétszer-háromszor.

Azán következtek a bácskai vendéglátás rendes formáságai. Előállott a házigazda, Csicsery Ambrus és üdvözölte az érkezőt:

— Isten hozott! Amig jelenléteddel megtisztelsz, te vagy az úr a háznál és senki más.

nikailag. Ime, az ember őstermészete évszázadok folyamán nem változott, nem javult egy jótányit sem.

Hogy a kultúrának mai fogalma mekkora helyreigazitásra, esetleg pótlásra szorult, legjobban az bizonyítja, hogy maguk a kultúrnépek azok, akik az állítólagos kultúra érdekében egymás ellen síkra szállottak. Hogy a kultúrnépek két csoportja mekkora bizalmatlansággal, gúnyal, sőt megvetéssel viseltetik egymás iránt, élmények az egész világnak a két tábor köré sereglő vezető elmei és kiváló szellemi egymás ellen folytatnak. Hivatott védők és hivatalosan prókátorok szállnak perbe egymással a háború kitörése óta és rokonérzésük vagy érdekük szerint akárjék dülőre juttatni azt a fontos elvi és erkölcsi kérdést, hogy ebben a világításban kinek van igaza.

Majd megmutatja a jövő . . .

Gazdasági perspektívák.

Azt a gúgácsi küzdelmet, amelyet a monarchia immár kilenc hosszú hónapja folytat, nem gazdasági okok idézték elő. Míg Anglia és Németország küzdelme — a világháborúnak ez a volta-képe magva — gazdasági okokból indult ki és szemmel látható célja, hogy Németország gazdasági expanzióváltásának útját állja, addig nálunk a háború kitörésében gazdasági törekvések nem játszottak szerepet. Létünkről, fennállásunkról, békés megélhetésünk lehetőségéről van szó. Természetes azonban, hogy a gazdasági problémák egész légióját vetette fölszínre a háború s hogy az elkövetőző békekötőskor a gazdasági kérdések fognak előtérbe lépni. A béke nemcsak idebaza fogja a gazdasági munka megakadt körforgását megindítani, de tisztázni fogja a világgazdasági összefüggéseket is s nincs kizárva, hogy egészen

új gazdasági alakulatok lépnek majd a maiak helyébe.

A gazdasági élet vezetőinek s a gazdasági egyesületeknek az a feladatuk, hogy egész csendben foglalkozzanak a jövő eshetőségeivel, hogy, számot vetve a lehetőségekkel, előkészítsék azoknak a munkáját, akik a békekötőskor a nemzet gazdasági érdekeinek a képviselésére lesznek hivatva. Az előkészítő munka lesz a gazdasági érdekesség egyik legfontosabb feladata, mert amint a frankfurti béke hosszú időre megszabta a vámpolitikai irányát, bizonyos, hogy az elkövetőző béke is fontos gazdasági kérdésekről fog intézkedni.

A külfölddel szemben követelt politikánk természetesen a háború mikénti alakulásától függ, valamint azoktól a területtelöladosoktól, melyek a háború nyomán várhatók. Főlegesen munkát végezni, ha ezekkel a lehetőségekkel foglalkoznánk. Belső politikánk tekintetében azonban már ma is levonhatjuk a háború néhány tanulságát. Meg kell állapítanunk, bármilyen kelletlenül tegyük is, hogy a háború, egyelőre, nélkülözhetetlen önfenntartási eszközök a nemzeteknek s ezt, amit az utolsó évtizedek békés munkája közben ellejejtünk, ezután mindig szem előtt kell tartanunk. Természetes, hogy a háború után meg fognak szünni a nemzeteket elválasztó éles ellenléteket, be fognak hegedni az emberi gyűlölet útjait sebek s köztönsös forgalom fog megindulni az egyes államok között. Szem előtt kell azonban tartanunk, jobban, mint eddig, hogy a nagy számszámok perceiben minden nemzet a maga erejére van utalva. Ennek a kétségteleenül helyes kiindulópontnak megfelelően kell berendezni gazdasági életünket. Nagy beruházási politikát kell kezdenünk, vasútvonalainkat, Németország mintájára, nagy arányokban kell kifejlesztetnünk, megteremt-hessük azt az eszközt, mely a békés gazdasági hódításnak is, a háborúnak is egyaránt a legerősebb fegyvere. Szükséges, hogy mezőgazdasági termelésünket az eddigien erősebben fokozzuk, mert már adajutottunk, hogy a monarchia nem rendelkezik export-főlélegekkel.

Nagy munka vár rák az iparfejlesztés terén is. A háború bizonyosságot tett arról is, milyen

döntő szerepe van egyes országok iparának. A kellően felszerelt ipar biztosítja a háborúhoz szükséges eszközök előteremtését, a munkások foglalkoztatása révén pedig vezető-csatornája a háború nyomán járó szociális elégedetlenségnek. S ha az előlejek nem esalnak, még egy speciális feladat is fog várnai az ipari életre. Nyilvánvaló lett ebben a háborúban a nyersanyagpótló-szereknek nagy szerepe. A tudomány bizonyára rá fogja majd magát vetni erre a térre s a gyakorlatnak kell majd hasznosítania az itt leszüremlő tapasztalatokat.

Kétségteleen tartjuk, hogy a háborút nagy gazdasági föllendülés fogja követni. A helyreállítás munkája már magában véve is évekre terjedő foglalkoztatást ad a gazdasági életnek. Talán legnehezebbek lesznek a háború közvetlenül követő hónapok, amikor megszűnnek a nagy katonai megrendelések s egy bizonyos ür áll be mindaddig, míg a helyreállítás munkájához szükséges ipari tevékenység meg nem fog indulni. Ebben a közbeeső időben gondoskodni kell, hogy a visszatérő munkásoknak keresetet adhassunk s össze kell fognia államnak, lérvényhatóságnak, társadalomnak, hogy ez az átmeneti idő könnyű legyen s az újjáépítés munkája azonnal megindulhasson.

A gazdasági életre nehéz feladatok várnak. Egy nagy előnyünk lesz azonban a multtal szemben. A háború visszaadta a monarchia fennállásába és erejébe vetett hitünket. Ez a hit fog kísérsni minden iparost, minden kereskedőt; ez a hit ad neki bátorságot és önbizalmat, mely minden vállalkozásnak az alapfeltétele.

H I R E K.

— **Bárdossy Antal — miniszteri tanácsos.** Öfelsége, a király, a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére, *Bárdossy Antal* főbányatanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet és jelölet adományozta.

— **Kitüntetés.** Öfelsége, a király, *Irmel Miklós* gazdasztisznek, a 96-ik gyalogezred tiszt-helyettesének, a selmecbányai kir. kath. főgimnázium és a liceum főgimnázium volt növendékének, azért a kiváló vitézségéért, hogy huszonegyed-

Ehun vannak a pincekulcsok, vedd magadhoz és rendelkezz tetszésed szerint.

Gabovics Szevtozár így választott:

— Közönmöm a barátságot, élni fogok vele. Amíg itt leszek, a pincével zsarnoki önkényvel akarok rendelkezni.

— Kérlek alászan.

— Elhöz képest rendeltem a következőket: -- folytatta a katonai kommandó csaltog hangján -- mostantól kezdve minden férfiszereménynek minden étekezéshez három deci bort adjanak, egy kávéskanállal se többet. Erteztétek?

A négy férfi egymásra nézett és megértette egymást.

Ebéd után bekövetkezett, aminek be kellett következnie. A Csicserny-atyafiak, élükön a házigazdával, úgy szétbentek, mint ahogy szétbentek benne a verékbe, ha kövel dobnak közéjük. Mindegyiknek olyan sürgős, olyan halaszthatatlan tennivalója akadt, hogy a feketekávét sem tudták bevárni.

Gabovics Szevtozár egyedül maradt a szép asszonnyal a tágas ebédlőben.

— Ezt jól csinálta — mondotta a szép asszony.

Aztán nem minden kacérság nélkül így folytatta:

— Hát mondja csak, kedves Szevtozár, miért akart maga mindenáron egyedül maradni velem? Tudja mit, mondja meg az igazat.

Gabovics mélyen meghajolt.

— Boesánat — mondotta — az igazat nem mondhatom meg. Annjára bizalmasak még nem vagyunk.

Csicsernyé jóízűen kacagott.

— Látja, ez szép, szinte beszéd. De emlélem, nem hitte, hogy olyan könnyen fog menni a dolog? Mi? Persze, maguk azt hiszik, hogy, mivel parasztlányunk születtem, lát hipp-hopp . . . Gabovics élelnt tiltakozó modulatolt tett.

— Erről szó sincs, nagyságos asszonyom. Az én nagyapám is boeskort és tüszőt hordott, azért őrri mivoltomban nem eszerek egy kamarrású sern. Sőt annyiban hódításra gondolni merem, ez azért történt, mert igaz úrúrnök tartom. Finomnak, esztésszel telve, kinek meg kellett undorodnia részeges környezetétől.

— Ez igaz — nincs undorítóbb a részeg embernél — mondotta Csicsernyé ideges borzongással. — Pufj! Megesőfolyja az emberi méltóságot, baromná sülyeszt az embert.

Gabovics Szevtozár kissé patétikusán kérdezte:

— És mit tartana arról az emberről, ki a maga kedvéért egyszer s mindenkorra lemondana a szeszestálról?

A szép asszony habozni látszott a válasszal, aztán sürüllyvonogatások között így szólt:

— Azt mondanám, hogy eltűlozza a dolgot. Én olyan emberrel jóízűen szóba sem tudnék állani. Képmutatónak, alamusznak tartanám.

De hisz az imént azt tetszelt mondani, hogy undorodik a részeg emberről.

— A részegőt! — igen — mondotta Csicsernyé előrehajolva, úgyhogy arca veszedelmes közelségbe jutott a Gabovics bajuszához, — de nem attól, aki iszik. Ellenkezőleg! A legszebb férfierejűnek tartom, ha valaki inni tud, anélkül, hogy elázn.

Elgondolkozott, aztán felugrott, kiegyenesedett és lelkesülten folytatta:

— Nem tudok szebb küzdelmet képzélni, mint mikor a férfi az alkohollal, az emberiség legkonkabb, legdurább ellenségével diadalmas megbirkózik és lába alá gyűri. Ösmertem egy nagybátyám, ki két liter bundapálinkát megivott otthon és utána nyugodt, biztos léptekkel ment rumozni a kormorszába . . . Szeretője tudtam volna lenni, ha nem lett volna nagybátyám és hozzá nyolecan éves.

Aztán hirtelen Gabovics vállára esapott.

— Tud ön inni? — kérdezte kihívó tekintettel.

— Még nem találkoztam az enyémmel külön btorokkal.

— Brávó! — kiáltotta Csicsernyé — felhozatok egy korsó ménesit, ha megissza, anélkül, hogy elcserezneélenede (a részegségnek speciális bácska elvezése), akkor a pincekulcsokhoz odaadom a szobám kulcsát is. Itt a kezem, nem disznó!

magával, egy magaslat elfoglalásakor, 146 oroszt és 4 tisztet fogott el, a nagy ezüst vitézségi érmet adományozta.

Öfelsége, a király, *Czukrász Aladár dr.* tartalékos segédorvosnak, a selmecbányai ág. hitv. ev. liceiumi főgimnázium volt növendékének, az ellenséggel szemben tanúsított kitünő és önfeláldozó szolgálatai elismerésül, a vitézségi érem szallagián a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Alapítvány a selmecbányai kötő- és szövőgyár munkásainak.** *Weisz Berthold* budapesti nagyiparos, a selmecbányai kötő- és szövőgyár volt elnöke, aki a múlt hónapban halt el, végrendeletében 25000 koronás alapítványt tett a selmecbányai kötő- és szövőgyár munkásai számára. A tőke kamataiból évenként tíz szorgalmas és hű munkás kap 150—150 K jutalmat.

— **Vizsgálatok a liceiumi főgimnáziumban.** A selmecbányai ág. hitv. ev. liceiumi főgimnáziumban május hó 5-én kezdődnek a nyolcadik osztály osztályvizsgálatai s tartanak május hó 15-ig. Az érettségi írásbeli vizsgálatok május hó 17-én, 18-án és 19-én lesznek. Az idei érettségi vizsgálatok elnöke *Händel Vilmos* honi ev. főisp. lesz.

— **Halálozás.** *Hollás Pál*, volt hodrusbányai plébános, folyó hó 15-én, életének 43-ik évében, hosszas betegség után, Ószombaton elhunyt. A megboldogott a nyíramegyei Berencs-váralján született 1873. április 2-án. 1898. június 26-án szentelték pappá s először Galántán, majd Selmecbányán volt segédlelkész. 1908. szeptember 19-én hodrusbányai helyettes plébános lett, majd, ugyancsak helyettes plébános Ószombaton.

— **Vizsgálatok a kir. kath. főgimnáziumban.** A selmecbányai kir. kath. főgimnáziumban május 3-án kezdődnek a VIII. osztály osztályvizsgálatai s bezárólag 12-éig tartanak. Az érettségi írásbeli vizsgálatok május 15-én, 17-én és 18-án lesznek.

— **A zólyom—korponai vasút.** A múlt évben létrejött megállapodások értelmében Korpona sz. kir. város a zólyom—korponai tüzérezélyek vasút előmunkálatai engedélyének a megadásáért folyamodott. Úgy értesülünk, hogy az előmunkálatai engedély megadása dolgában való döntést a

Gabovics hével csókolta meg a felé nyújtott hűs, formás kezét.

— Ide azzai a borral! — kiáltotta nagy bizakodással, ami a legtöbb embernek közös vonása, ha arról van szó, mennyi itál bír el.

Felhozták a csesces korszóban a zamatos ménesit. Eppen öt liter. A csesces korszóból csak szüresőlni lehet az italt vagy szopogatni, mint a csescesmő az édesanyai emlőjéből.

Gabovics az első liter után szünetet tartott. Vágyón nézett a szép asszony mélyen fekvő tüzes szemébe és újra az ajkához emelte a korsót. A második liter is lecsúszott bár nélkül... A harmadik liternél már gyanús tünetek mutatkoztak. Azt kiáltotta nagy dicsőkedéssel, hogy kétszerannyi is meg tudna inni... A negyedik liternél hebegett, dadogott és egy-két újabb korty után az asztal alá omlott, mint egy kifizűrt zsák.

Csicseryné, ki ennek bekövetkeztét előre látta, felrakta az udvarlót a hintájába és szépen hazavitette.

Gabovics másnap késő reggel ébredt fel. Mikor tudatára jutott, hogy otthon van, nagy restelkedés fogta el. Felugrott az ágyból és sebtében felöltözött. Vétellenül a kabátja zsebébe nyúlt s egy levelet talált benne gyöngéd nő írassal. A tartalma kevésbé volt gyöngéd. Így szólt:

„Kedves Gabovics! Ön csekélynek bizonyult, de ha tud egy alkalmasabb fickót, legyen szives és küldje el az addresszát. Üdvözlő tisztelettel. *Csicsery Ambrusné.*”

kereskedelmiügyi m. kir. miniszter a háború utáni időre halasztotta.

— **Egy főiskolai tanár balesete.** *Tomasovszky Lajos*t, a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola kiváló tanárát, folyó hó 20-án, reggeli sétája alkalmával, a belébányai úton egy veszetmacska súlyosan megmarta. A szerencsétlenül járt tanár még aznap delután leutazott a budapesti Pasteur-intézetbe, ahol azonnal gyógykezelés alá vették.

— **Hősi halál.** *Szilvabesenyő Rubinek Nándor* m. kir. honvédfőhadnagy, *Czobor László* országos képviselő hűgának a fia, folyó hó 9-én, az alsókomarniki csatában, a szeretett haza védelmében, rohamra vezényelt csapatai élén, ifjú életének 27-ik évében hősi halált halt. Höltestét az alsókomarniki temetőben helyezték ideiglenes nyugalomra.

Oláh Gyula érdeméremű, a 61 ik gyalogezred hadapródja, életének 26-ik évében, a velkői ütközésben hősi halált halt.

Kabodj Dániel m. kir. segéderdémernök, krasznói erdőgondnok, tartalékos honvédtüzérhadnagy, február 13-án, a galiciai Dvrennik közelében, ellenséges gránáttól találva, hősi halált halt. 31 éves volt és ifjú feleségét s két apró gyermeket hagyott hátra. Értesülésünk szerint épen a családjától kapott levél olvasása közben érte a halálos lövés. Bajtársai katonai pompával helyezték örök nyugalomra.

Parilla József kishányai földműves, a m. kir. 16-ik honvédgyalogezred gyalogosa, folyó hó 13-án az északi harctéren hősi halált halt. Bajtársai a siedlicskai temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Büzaszentelés.** A selmecbányai r. kath. egyház a szokásos évi büzaszentelés folyó hó 25-én fogja megtartani. Reggel 7 órakor a plébánia-templomban szent mise lesz, utána körmenet a Bukovics-major szántóföldre. A körmenet visszatérése után a plébánia-templomban énekes nagymise lesz.

— **Májusi ájtatosság.** A májusi ájtatosság, a boldogságos Szűz tiszteletére, a plébánia-templomban folyó hó 30-án, delután 5 órakor kezdődik s egész május havában fog tartani. Az ájtatosság végén XV. Benedek pápa dékértartó való imádságát fogják naponként elmondani. Az ájtatosságra ezután is felhívjuk a bold. Szűz tiszteletének szíves figyelmét.

— **A Templomberendező Müintézet R. T. közgyűlése.** A selmecbányai Templomberendező Müintézet R. T. a városháza tanácstermében ma delután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését. Ezen a közgyűlésen fognak dönteni a részvénytársaság további fennmaradása vagy felszámolása dolgában. Kívánatos, hogy a részvényesek minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen.

— **Újabb sebesültek Selmecbányán.** Folyó hó 17-én újabb húsz sebesült katonára érkezett Selmecbányára, akiket a város hatóságga a Vöröskeresztgyelet szükségkórházaiban helyeztek el. A vasúti állomáson Sposz Ferenc, Wagner K-né, Wetzler Mórné, Ováry Dezsőné és Szentes Fülöp vendégelték meg a katonákat guiyáslevesvel, kenyérral, süteménnyel, teával, kávéval s látták el őket cigarettával. A városha ruaga a város hatóságga, továbbá a bányakínestár, a légszuszogár, Engel Zsigmond és Ernst Zsigmond szállította fel őket.

— **A Vöröskeresztgyelet közgyűlése.** A Vöröskeresztgyelet selmecbányai választmányá. *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester elnöklésével, folyó hó 18-án tartotta évi rendes

közgyűlést. Az elnököl polgármester lelkes megnyitója után *Laszkó Gyula*, a Vöröskeresztgyelet központjának a megbízottja mondtott nagy-szabású beszédet. Leikes szavakkal ecetelte a mai helyzetet, az egylet nemes működését, Selmecbányai város közönségének áldozatra készségét s hazafiságát. A beszéd után *Zólyom Imre* tb. városi tanácsos, erdőmester, az egylet titkára teljeszette elő éves jelentését. Kiterjeszkedett benne mindarra a munkakörre, melyet a selmecbányai Vöröskeresztgyelet a háború kitörése óta buzgón és kötelességűdően betöltött. A megindított taggyűjtés eredménye az lett, hogy a tagok száma 103-ról 255-re, majd 302-re emelkedett s ez nemesak anyagi, de erkölcsi tekintetben is hatalmas támogatást jelent. Jelentette, hogy az egylet összes készpénzvagyonát a kiegészítő-kórház fenntartására ajánlotta fel s az azután befolyt adományokból, gyűjtéséből minden erejével azon volt, hogy a sebesült és beteg katonákat a leg-tökéletesebben elláthassa. Ez teljesen sikerült is a hogy sikerült, mindenkor dicsőségére válik a város nemeslelkű közönségének, mely sohasem lankadó áldozatra készséggel támogatta az egylet működését. Selmecbányán, a négy ápolónői-tanfolyam elvégzésével, 92 önkéntes ápolónő tett fogadalmat a Vöröskeresztgyeletnek; közülük az összes kórházakban jelenleg hatvanegyet teljesítenek szolgálatot, olyan buzgósággal, olyan nemes odaadással, hogy csak a legnagyobb tisztelet és hála hangján lehet róluk megemlíkezni. Az egylet 2 kórházában állandóan 72 sebesült és beteg katoná van ápolás alatt. A két kórház vezető-orvosa *Tandlich Ignác dr.* tb. városi tiszti főorvos; a gazdasági teendőket *Zólyom Imre* titkár látja el, a konyhát és az élelmézt pedig *Meskö Lajosné*, kinek, az étkezés felügyeletében s az étetek kiosztásában, 78 úrinő segítkezik felváltva. Az iróadi teendőket *Riedl Anna* és *Bence Klára*, továbbá *Krizmanics Ferenc* főiskolai hallgató végzi; az ápolónők felügyelője s a ruhá-neműek gondos kezelője *Leungy Ladislava* főnöknő, kinek, fáradságos munkájában, a többi nővérek segítkeziknek.

A sebesült és beteg katonák ellátása, kezelése s gondozása mintaszéri. Fényes tanúbizonyságot tesznek arról az a hálvát veli levelek, melyeket az eltávozott katonák intlénye s vezetőséghez, a főorvoshoz és az ápolónőkhöz. Beszámolt végül az élelmiszergyűjtésről s a katonákért szórakoztató összejövetelekről.

A közgyűlés, az elnök indíványára, jegyzőkönyvi hálás köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik a taggyűjtésben résztvettek s akikről jelenléteben a titkár megemlíkezett. Köszönetét fejezte ki továbbá *Zólyom Imre* titkárnak, vállalt hivatalbeli munkakörében, valamint a sebesült és beteg katonák jólétének előmozdításában kifejtett buzgó, fáradhatatlan és körültekintő munkásságáért.

A titkár jelentése után *Jaeger Gyula* tanító, egyleti pénztáros tett jelentést. Bemutatta a számadásokat, a jövő évi költségelőirányzatot, melyeket a közgyűlés elfogadott s a számvizsgálóbizottságnak, valamint *Jaeger Gyula* pénztárosnak, a pénztári teendők ellátása körül kifejtett pontos és buzgó működéséért, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A közgyűlés, egyhangú lelkesedéssel, újból a régi tiszttakar választotta meg. Elnökké *Farkabkény Károly Pirovok*t, társelnökké *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármestert, titkárrá *Zólyom Imre* tb. városi tanácsost, erdőmestert, pénztárossá *Jaeger Gyula* ev. tanítót; a számvizsgálóbizottság tagjaivá *Király Ernő*t és *Papp György*né-t. A gyűlés az elnök lelkes beszáróbeszédével ért véget.

— **Az Ev. Négyelet a hadbavonultakért.** A selmecbányai Evangélikus Négyeletnek, a hadbavonultak számára, az elmúlt héten *adakozott*:

Goldner Adolf foltnak való szövöet, N. N. 6 pár harisnyát. *Dolgozott:* Bada Aranka, öz. Bernhard Adolfiné, Biszják Mariska, öz. Gyurkovits A. né, Füzély Vilma, Jaeger Gyuláné, Kachelmann Lina, Osztrólczy Gyuláné, Szolár Erzsike és Zsámbor Láné.

Vasgyűrűért becsértelt: Erdős Dezső 1 aranygyűrűt, Chrenkó Richárdné 1 aranygyűrűt, Horányosi Aranka 3 aranyérmelékét, Székula Nina 1 aranyfülbevalót, 1 aranykeresztet. Eddig összesen 428 gyűrűt cseréltek be, Erdős Margit 1 vaskarperőcért 1 aranykarperőcöt cserélt be, Hoznek Gyuláné 1 ezüstpálkettét vett. Eddig összesen 57 palkettét vettek.

— **Adományok a Vöröskeresztagyület javára.** A Vöröskeresztagyület selmecebányai választmányára javára az elmúlt héten a főiskola tanári kara (Jakóby Andor főiskolai hallgató temetősekor, koszorúmegváltás címén) 20 K-t, Farbak Istvánné 20 K-t, Szever Pálné 10 K-t, id. Horányos István 20 K-t, Felsőzsemler közseg (élelmiszerkereskedő) 9 K-t. A szíves adományokat hálásan köszöni a választmány elnöksége.

— **A Kereskedelmi Szaktanfolyam vizsgálatai.** A selmecebányai Női Kereskedelmi Szaktanfolyam írásbeli vizsgálatát május 17-én, 18-án és 19-én, szóbeli vizsgálatát pedig május 18-án és 22-én lesznek. Évzáró és a bizonyítványok kiosztása május 10-26-án, délután.

— **Május elején füsttelen nap lesz Selmecebányán.** A továbbiakat a város hatóságai falhirdetéseken fogja a közönséggel tudatni.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Gindl János*-t, a selmecebányai bányászati és erdészeti főiskola irodaintézőjét, a körmöcbányai m. kir. bányahivatalhoz kezelő-szűlő-nevezte ki.

— **Tanitóválasztás.** *Kartalik János* selmecebányai ág. hitv. ev. helyettes-tanitót az irsai ev. egyház első kántortanítóvá választotta.

— **Madarak és fák napja.** A selmecebányai ev. kerületi Csemez-tanitóképzőintézet a madarak és fák napját folyó hó 28-án fogja megtartani. Programja a következő: 1. Himnusz, 2. Megnyitóbeszéd, mondja Rosenberger Vilmos IV éves növendék, 3. Alkalmi tanítás a madarak és fák hasznáról, bemutatja Vrabecz Imre IV. éves növendék, 4. Hazafias ének, 5. Ültetés az intézet kertjében, 6. Szózat.

— **Elmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1915. évi április hó 10-én 21246/1915. III. szám alatt kelt rendelettel *Jankó István*nak, Hontvármege és Selmecebányára szab. kir. bányaváros főispánjának, mint a hontermelői—selmecebányai helyierdeki vasút kiépítését tervező érdeklődés megbízottjának, a hontvármegei helyierdeki vasút Hontrémé melletti állandószőlő kiágazón, Berencsalu és Szent Antal községek érintésével Selmecebányáig vezető helyierdeki vasútvonalára az 1907. évi nov. hó 22-én 97414. szám alatt kelt rendelettel kiadott és legutóbb a mult év március hó 29-én 23413. szám alatt kelt rendelettel meg-hosszabbított elmunkálati engedély érvényét a lejáratától számított további egy év tartamára meghosszabbította.

— **Templom a világháború és a meggyilkolt trónörökösép emlékére.** A Magyar Kurír jelenti: A világháború és a meggyilkolt trónörökösép emlékére a gyilkosság színhelyén, Szerajevában, maradó emléket, örökírádási templotot fognak építeni. A monumentális emléket közadakozásból fogják felépíteni s hirdető lesz a nagy világháborúnak s a kitérését okozó gyilkos merénylőnek. A templot megépültetésével *Böry Jenő* országos hírnév bízt meg, aki a háború kezdete óta, mint népfelkelőhadnagy,

a déli harcfronton szolgálja hazáját. A terveket már elkészítette, illetékes helyen a legnagyobb örömmel fogadták s valószínűleg ezek szerint fogják a templotot felépíteni.

— **Vasúti díjazások megszerzése.** Mivel a vasúti árúdíjazások beszerése végett még mindig igen sok kereskedő- és szállítócég fordul közvetlenül a M. Á. V. igazgatóságához, figyelemre az érdekeltekkel, hogy a vasúti árúdíjazásokat, 1908. május 1-től, kizárólag a m. kir. Kereskedelmi Múzeum vezetése alatt álló központi díjazáseljárásúiroda árúítja. Felhívja tehát az ipari és kereskedelmi érdekelteket, hogy díjazásai szükségletüket, saját érdeklükben s azért is, hogy az egyes vasútiigazgatóságokat főlőleges levezetéssel ne terheljék, mindenkor közvetlenül a fentemített irodánál szerezzék be.

— **Adományok a kórházaknak.** A *Vöröskeresztagyület* selmecebányai *szükségkórházainak*, a sebesült és beteg katonák számára, az elmúlt héten a következők adományozták: Fischer István 3 üveg mánaszörpöt, Goldner Adolfiné 300 cigarettát, Parilla Mátyás 6 l. tejet, Siposs Ferenc 5 kg. liptói túrót, Mátyás Gusztávné 1 1/2 kg. szalonnát, 8 kenyeret, Singer Edit 2 pár papucset, 300 cigarettát, dr. Fodor Lászlóné 1000 cigarettát, Goldfuss Mihály 5 l. tejet, Papp Györgyné 2 1/2 kg. túrót, dr. Kachelmann Viktorné 2 üveg bort, 6 üveg befőttet, Podhorszky Józsefné 200 cigarettát, Engel Zsigmondné 150 narancsot, Hirschl Jakabné 10 K-t, Hirschl Alice és René 300 cigarettát, N. N. 2 l. tejet, Hoznek Gyuláné zöldszőlőt, petrezselymet és majononát, Kálhlich Károlyné 300 cigarettát, Jakóby Istvánné 1 inget, 1 alsónadrágot, Geiger, Bernát tépést, dr. Tandlich Ignácné 375 cigarettát, Strenger Jánosné és Nanácsik Béláné 1—1 cs. dohányt, 1—1 doboz szivarok-nielyt, öz. Gyurkovits Andrásné a Zsemberyházban elhelyezett sebesült és beteg katonák részére ruhát és felhőrműt javított. *Bélabányáról:* Luminitzer Mihály 7, Antosik András, Dobák Pál 6—6, ij. Gyuricza János, Lalik Pál 5—5, Czibula Vendel, Gyuricza Máté, Dobák Márton, Lajcsák János, Puszkár János, Minárik Csilszt, Lupták András, Sztrélez György, Kapusztja József, Maschek Manó, Kusik János 2—2, Benyó János 1 1/2, Florek Jánosné, Minka Jánosné, Hertinger Mihályné, Hrnecstar Katalin, Pivarcz Béláné, Fráj Jánosné, id. Gyuricza János, Jaskó János, Javorszki Antal, Halaj János, Krumlovszki János, Barikó János, Lupták György, Lupták János, Hankovits József, Pajerszki János, Schneider József 1—1 liter tejet.

— **A városi kórházak:** a Vöröskeresztagyület 10 zsák burgonyát, dr. Kachelmann Viktorné 2 üveg bort, 5 üveg befőttet, Hirschl J-né 10 K-t.

— **Körözés.** Budapest székesfőváros tanácsa a következő két körözövelet teszi közzé: Az Ipoly-szék-ényke közsegben 1861-ben született, állandó lakással nem bíró *Nemesik (Nyencsák) Róza*, (szülei: Mátyás és Antal Anna) eseléd és az Új-zsemler közsegben, 1867. nov. 9-én született *Hrszka Mária*, aki a közlegelben a *Blaesek* nevet használja s akinek az anyja *Hrszka Zsuzsanna*, illetőségének a megállapítása vált szükségessé.

Felkérjük az összes hazai közigazgatási hatóságokat, hogy a nevezettek nyomoztatni, felalálásuk esetén a saját és szülei származási és illetőségi viszonyaira vonatkozóan tüzetesen kihallgassák, a fölött jegyzőkönyveket pedig nekünk megküldeni sziveskedjenek.

— **Fémet a hadseregek!** Az Országos Hadségügyi-Bizottság a következő felhívást teszi közzé: Hazánk lakossága pártalan áldozatra készségelet tanúsított és tanúsít a háború kitörése óta a játékoság terén, méltán sorakozva hős fiaink mellé, akik vérük ontásáért, életük feláldozásáért, erők karra tartják vissza az ellenség veszedelmét mindnyájunktól. A háború ismét áldozatot

kíván tőlünk. Köztudomású, hogy, mivel ellenségeink fegyvertámadásai dicső szövetségünkre és a mi szeregünk hiáosságán mindenütt megtörtek, most arra töreksznek, hogy államainkat minden élelmiszer és nyestermény behozatalától elválgják. Kormányunk böles intézkedései és hazánk fejlett mezőgazdasága meg fogják hűsítani az élelmiszer hiányára feketett számíltást, de meg kell hűsítanunk azt a törekvést is, amely, a hadiellokra szükséges nyersanyag behozatalának megállításával, hadvezetőségünk cselekvésre való képességét akarja megbénítani. Habár hadvezetőségünk eleve gondoskodott is a szükséges fémekről s ezek ezidősorint nagy mennyiségben állanak is rendelkezésre, mégis előrelátónak kell lennünk, hogy esetleges hiányuk akcióra való képességünket meg ne gátolja. Szerencsére nagymennyiségű ilyen fém van hazánkban a magánosok birtokában, amelyet hazafias közönségünk bizonyára készségelet fog a hadvezetőség rendelkezésére bocsátani s ezzel keresztülhúzzuk ellenségeink ádáz törekvéseit.

Az Országos Hadségügyi-Bizottság és cél érdekében, *Krobatin Sándor* lovag közös hadügyminiszter védnöktségével és *Hacai Samu báró* m. kir. honvédelmi miniszter díszelnökségével, országos mozgalmat indít és azzal a sürős kérelemmel fordul a hazafias közönséghez, hogy — *a vas és acél kivételével* — minden, birtokában levő és nélkülözhető házi, konyhai és egyéb fémtárgyakat, nevezetesen: *sütőket, lábosokat, fémalákat, tartályokat, merő- és más kanalakokat, szőrőket, korszókat, kannákat, kattanókat, mozsarakat, mosó- és mosdóedényeket, poharakat, csészéket, sülygokat, szilákat, vödöröket, kádat, csöveket, jég- és viráglatárokat, lakatokat, kulcsokat, káncsákat, ablakredőnyöket, hamutartókat, bogracsokat, díszszékeket, bútordíszeket, szegélyeket, játékokat, lámpákat, díszlámpákat, staniókat, üveg- és pipaköveket, ón- és óntartályokat* és mindezeknek törmelékét, vagyis mindazokat a tárgyakat, amelyek kizárólag *vörösrézről, sárgarézről, bronzból, nikkelből, ón- és ólomból*, vagy e fémek felhasználásával készültek, már most gyűjtse össze, hogy a jelzett célra, a későbbben megjelölt helyekre, a felhívás után haladéktalanul és díjtalanul beszovalgathassa.

Meg vagyunk győződve, hogy a nagyfonsóságú cél nem szorul bővebb megközlésre s hazafias közönségünk ismét készségelet teszi adományait a haza oltárára, annál is inkább, mert, a cél fontosságát nem tekintve, egyáltalán játékoságot is fog gyakorolni, mert a begyűlő fémeket a hadvezetőség a becsár 50%-ában megfizeti és ezt az összeget az Országos Hadségügyi-Bizottság rendelkezésére bocsátja. A Bizottság ebből az összegből elsősorban a háborúban elesett vagy rokkantakká vált katonáknak azokat a hozzátartozóit fogja segíteni, akiknek sem állami segítségre, sem katonai ellátásra törvényes igényük nincsen, másodsorban pedig a rokkant és megvakult katonákat.

— **Hontbessenyő és Alsözsemler adományai a Vöröskeresztagyületnek.** A Vöröskeresztagyület selmecebányai szükségkórházaiban ápol sebesült és beteg katonák számára adományozott: *Hontbessenyőről:* Dobjár Mária babot és szalonnát, Hvara János szalonnát és lisztet, Bonta János lisztet, kenyeret és szalonnát, Szecskár Pál lisztet, szalonnát, kolbászt, babot, lepedőt, 2 törülközőt, Hanusz Pál lisztet, szalonnát, tejet, Leszkovszky Pál babot, almát, 20 f-t, Bosányi Antal szalonnát, lisztet, 5 tojást, Kocsis Mihály lepedőt, Polyák Anna ingeket, Matusák Mátyás babot, 4 tojást, Hora Márton lisztet, szalonnát, babot, Kruko János szalonnát, lisztet, 12 tojást, szappant, 2 K-t, Hriunák Pál lisztet, sonkát, Bonta György szalonnát, 6 tojást, lisztet, babot, lepedőt, 2 K-t, Stevesat Kati 6 tojást, Dojz M

lisztet, 10 tojást, szalonát, Mihalovics Pál 20 f-t, Stevcsat Pál fehéreműt, 5 tojást, babot, Bajnek Pál lisztet, 10 tojást, húst és ruhaneműt, Ifj. Nemece Pál 4 tojást, babot, íd. Nemece Pál 8 tojást, szalonát, Luzoni Pál paradicsomot, szalonát, kolbászt, 5 tojást, Dénes Béla 12 üveg befőttet, aszaltszilvát, Brestyánszky Alajos $\frac{1}{2}$ malacot. 1 bordát, krumpit, tojást, 230 K-t. Hajba János 6 cs. dolmányt, Stoicsák János szalonát, tejet, Mézda Mihály 50 f-t, kenyeret, Rapavi József 1 lapockát, 6 tojást, Skof Géza 2 K-t, özv. Hamaljár Pálné 1 K-t, Mézda János szalonát, 5 tojást, Kuba Anna babot, szalonát, szappant, Mühl Mihályné 7 tojást, Rappai Ferencné 3 tojást, aszaltszilvát, Polják Márton lepedőt, Czíglan István babot, 2 tojást, Sírka Pál 1 K-t, Selényi Pál zsírt, húst, inget, 80 f-t, Szebelohszky 8 tojást, babot, Miklosovics Mária törőt, babot, Vocskó János szalonát, húst, 10 tojást, Sami Margit kenyeret, szappant, Potyko Mihály 20 f-t, 2 tojást, szalonát, Luzni Mihály kolbászt, szalonát, 4 tojást, Stolica Anna káposztát, sonkát, törölt, Zslebek Dániel káposztát, szappant, $\frac{1}{2}$ kg. cukrot, Hajcsár György húst, Sjoicsák Mihály 6 tojást, szalonát, Turszki Mátyas aszaltszilvát, szalonát, Kocsis Mihály lisztet, 3 tojást, szalonát, Benyovics Mátyas 4 tojást, szalonát, káposztát, törölt, Vocskó János 6 tojást, lepedőt, Mikovics János húst, Hovora János 40 f-t, Bonta Pál zsírt, 14 tojást, 2 törölt, 40 f-t, paradicsomot, Tomasovics Mátyas ruhát, 4 tojást, húst, Tyutyuris József 4 tojást, szappant, Repicky 1 kg. cukrot, 8 cs. dolmányt, szalonát, babot, 4 üveg paradicsomot, Nemece János babot, 2 törölt, húst, Kocsis János kenyeret, szalonát, zsírt, Strecher József 6 K-t.

Alsószomberről: Krkos János krumpit, Gunár Pál 40 f-t, Bukovan Pál 1 l. babot, Horniczky Alajos 20 f-t, Karafa Pálné, Chorvath Pálné, Csidal Pálné 1—1 szakajtó burgonyát, Franya Istvánné burgonyát, 2 l. babot, Jamkovics J.-né 1 l. babot, Kratki Jánosné 20 f-t, Gyuresák Gy. burgonyát, 40 f-t, Krkan András burgonyát, Vidra János 1 l. babot, Borák Pál 40 f-t, Hornyacsék Béla 1 zsák burgonyát, Bittser Lázár 2 K-t, Trnák Józsefné burgonyát, Hevesi Gyuláné 2 l. babot, Dalmadi Jánosné $\frac{1}{2}$ l. babot, Dalmadi András lisztet, Kleinen József poharat, lisztet, 4 tojást, Krkos Zsuzsi 2 tojást, Heingeris Pálné lisztet, Gunár Mihályné 1 zsák burgonyát, 1 liter babot, Abafi Jánosné 4 tojást, babot, Palenik Flóris 1 zsák burgonyát, 2 tojást, Kliment Pál 1 zsák burgonyát, $\frac{1}{2}$ l. babot, Markauszki Andrá 1 zsák lisztet, $\frac{1}{4}$ kg. zsírt, Kerynel András babot, Huszár Jánosné 1 zsák burgonyát, lisztet, Samen Pál 3 tojást, 1 zsák burgonyát, babot, Janovicsi István 1 zsák burgonyát, 4 tojást, Krkó András 1 zsák burgonyát, 40 f-t, Fod Lipót 1 kis zsák babot, 4 tojást, 40 f-t, Galfdik Mária 1 kenyeret, babot, Matyja János 1 zsák burgonyát, 4 tojást, 40 f-t, Jeszenszky György $\frac{1}{2}$ l. lisztet, babot, Zatyka Pál 1 hátkosár burgonyát, zsírt, szalonát, 1 zsák lisztet, lencsét, babot, Trnik József 3 tojást, Samen József 30 f-t, burgonyát, Zatykó János babot, burgonyát, Bukavan András 3 tojást, Laukó Jánosné 1 kosár burgonyát, Pásztor János 1 zsák lisztet, 1 kosár burgonyát, Bukavan Andrásné 1 zsák lisztet, 1 kosár burgonyát, Palkovics András 1 zsák lisztet, 1 zsák burgonyát, 4 tojást, Nyilas József 2 tojást, $\frac{1}{2}$ l. lisztet, babot, 1 zsák burgonyát, Frumbjért Jánosné 60 f-t, 1 zsák burgonyát, 1 zsák lisztet, 5 tojást, Horváth Anna 1 kas burgonyát, Hrnicsar Györgyné 1 zsák burgonyát, 1 zsák lisztet, Borgel István 1 kosár burgonyát, 1 zsák lisztet, Borgel Andrásné babot, Gonda Béláné 4 tojást, $\frac{1}{4}$ kg. zsírt, Majer Erzsi 1 kosár burgonyát, 20 f-t, Balázs Józsefné babot, 3 tojást, Kliment János 3 tojást, lisztet, 1 kosár burgonyát, Stefanek István 4 tojást, 2 l. babot, burgonyát, Venka Judit 4 tojást, babot, lisztet, Dia Pálné 1

vánkos tollat, Hrnicsár János lencsét, burgonyát, 4 tojást, Szalinka Józsefné burgonyát, 5 tojást, Kiszely József burgonyát, babot, Kiszely György lisztet, Pleuka Anna burgonyát, 3 tojást, Danisz János babot, 3 tojást, Mikula Mihály babot, 4 tojást, Franya P. burgonyát, lisztet, 4 t-t, $\frac{1}{4}$ kg. zsírt, Gonda Mihály burgonyát, 4 l. babot, 10 tojást, Szluka Mihály 40 f-t, Lévi Lipótné $\frac{1}{2}$ l. zsírt, 2 kg. babot, burgonyát, lisztet, 1 vánkost, Lestán Józsefné 40 f-t, Vrecnik Andrásné burgonyát, 30 f-t, Franya Pál 1 kenyeret, $\frac{1}{4}$ kg. zsírt, 12 tojást, lisztet, burgonyát, Gonda György burgonyát, 6 tojást, $\frac{1}{2}$ kg. szalonát, lisztet, 1 zsákot, Zatykó Judit 8 tojást, Samen Mihály 4 tojást, búzát.

Felsőszomberről: Bernát János burgonyát, 1 kenyeret, Jeszenszky József burgonyát, 12 tojást, Szelej József burgonyát, 3 tojást, Szelej György lisztet, 4 tojást, Vrecnik Pál lisztet, babot, zsírt, 4 tojást, Horváth János babot, 10 tojást, Vrecnik János burgonyát, 6 tojást, Udvardi István lencsét, 5 tojást, Zatyka István babot, burgonyát, 6 tojást, Nemece János babot, 3 tojást, Biró Mihály babot, 3 tojást, Adamovics Sámuel 4 l. babot, 5 K-t, Adamovics László $\frac{1}{2}$ l. mákot, 1 K-t, Dalmadi János burgonyát, 4 tojást, Vozárik János burgonyát, babot, Czibula János 2 K-t, 16 tojást, Horna Alajos 40 f-t, Vrecnik János babot, burgonyát, Vrecnik Mihály burgonyát, 3 tojást, Ocsovszki Pál 3 tojást, babot, Zatyka Mihály 6 tojást, burgonyát, Krazovics burgonyát, babot, 9 tojást, szalonát, Horváth János burgonyát, lisztet, Molnár András burgonyát, tojást, Szimader János lisztet, 2 tojást, Gunár 1 kenyeret, burgonyát, 4 tojást, Pajerszky Anna burgonyát, Viezián Kálmán lisztet, Jeszenszky Jánosné 1 K-t.

— **Kolera ellen a legbiztosabb óvószér a kénés gyűgyi gyógy- és borivó.** Kapható az egyedül elarusítottól, özv. Greguss Antalánál.

— **A belga szürkekönyv,** a »Világháború okiratai« című füzet sorozat 5. száma, magyar nyelven is megjelent. A kis füzet rendkívül érdekes okmányokkal gazrítja a világháború előeményeinek történetét ismertető irodalmat. A csinos kis füzet ára 40 fillér s lapunk kiadóhivatalában kapható.

Steckenpfer- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való elismert hatásán fogva s a bor és szépség gondozásában való felülmúlhatatlan, szágtért, Ezeriny elismerővel! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatossá! Úgyeljen nyomatékosan a Steckenpfer védőjére s a cég helyekévére! Darabja 80 filléret kapható gyogszerárkában, drogárkában, üzletszereltekben stb. Hasonlóképen kitér Bergmann Manora liliumkremje, (80 fillér egy tubus). Kitérno szer no! kéz gondozására!

— **Hol takarékoskodjunk?** A mostani háborús világban — talán a millióosokon, hadseregszállítókön és élelmiszerkereskedőkön kívül — mindenki azon töri a fejét, hogyan és miből fedezze az általános drágaság következtében felmerülő többletköltségeit. Vannak olyanok, akik az adósságszinálásban hisznek, — ezek azok, akik keserűen fognak eszódni, vannak, akik valahonnan drágasági pótlékokat várnak, — ezek a reménykedők. A reálisan gondolkozó családó vagy üzletember azonban elkezd takarékoskodni ott, ahol lehet. A világtátsi számlán például lehet. Felényire redukálja világtátsi költségeit, ha gázt használ. Egy 50 gyertyafényű lámpa óránként gáznál másfél fillérbe, vilnyalnál 3—4 fillérbe kerül, a petróleummal meg majdnem megfizethetlen. A gázmérőbér ugyanilyen arányban olcsóbb. A jó háziasszony is takarékoskodik — és elküldi za-

kácsnőjét. Maga áll a tűzhelyhez, amit könnyen tehet, ha gáztűzhely áll a konyhájában. Így duplán takarékoskodik, nemcsak tüzelőanyagban, hanem élelmiszerekben is, hisz városunkban ismeltelen megtartott mintafőzések alkalmával a közönség meggyőződött arról, hogy gázzal, — helyes kezeléssel — olcsóbban lehet főzni, mint más tüzelőanyaggal és hogy az étel is izletesebb és kiadósabb, mint az, mely a nem szabályozható széntűzhelyen készült. Hogy pedig egy számbeli példát is említsünk: a gázzal nyert mele nyolcszor olcsóbb, mint a villanyal előállítható melegség. És még egyet: a gáz berendezésénél nincs szükség vörösrézre, melynek ára tudvaleg a háborúval kapcsolatban horribilisan emelkedett. Ezért a gáz berendezése ma nem drágább, mint volt a háború előtt. Azonkívül a bevezetés igen előnyös részletteltségi feltételek mellett is megrendelhető a helybeli gázgyárnál, mely, fölcsúllásra, költségvetéssel természetesen díjmentesen szolgál.

— **Modern Könyvtár.** Ennek a pártatlan népszerű, elterjedt vállalatnak megint négy újabb füzetet jelent meg. Az első Karinty Frigyes munkája: *Beszélgünk másról.* Aki az író ismeri, mindjárt hozzágondolhatja: az nem mindig ezekről a szomorú dolgokról. Az olvasót ebből a sávár világból a maga külvilágába viszi az író, mely tele van sajátos metszésű és hajlású tükrökkel. De mind az embert mutatja, olykor-olykor egy kissé torlítja, de sohasem meghamisítja. A 45—5. füzet Szilágyi Géza tollrajzát hozza, a *»Háború mellől«* címen. A háborúnak olyan epizódjait dolgozta fel bennük, melyek a távolság ködén keresztül legjobban megragadták a képzeletét. Apró kis történeteket, epizódokat mond el, melyek jellemző világot vetnek az egész nagy háborúra. A harmadik füzet (456. sz.) Salom Asch: *Történet Orosz-Lengyelországból* c. elbeszélést hozza. Ez a történet minden fejtegetésnél jobban megérteti, hogy milyen az a kultúra, melyet a cárizmus ebben a világháborúban képvisel. A vaskos realizmus a legnemesebb költészettel olvad össze ebben az elbeszélésben. A negyedik füzet (457—9. sz.): Szomorj Emil: *Síróssy, municiót!* — és egyéb haretri-levelek. Nem azt tárja elénk bennük az író, ami az idegekre hat, nem azt, ami visszariasztó és hátronzogató, hanem ami a szívünket-lelkünket káppja meg. A háborúban is az örök emberre figyelmeztet. Szomorj könyve, melyet szerzője Sarmay Sándor altábornagynak ajánlott, a nagyháború irodalmának egyik legértékesebb terméke. Különbösen az első könyv, melyet a sajtóhadiszállás akreditált tudósítója írt az északi harcokról. A Modern Könyvtár az Athenaeum adja ki s egyes számai lapunk kiadóhivatalában kaphatók.

— **Könyvek a lövészárkban.** Német szövetségeseink mint mindent, a katonák olvasmányait is megfigyelik és számon tartják. Csak nemrég járta be a lapokat egy ilyen beszámoló arról, hogy mit olvas a német katona a háborúban. Az akkor közölt statisztikából láthatunk, hogy a katonák, a megérlett testi igénybevétel dacára is, inkább komolyabb, mélyebb, az elmét jobban leköltő olvasmányokhoz folyamodnak. Ha a mi magyar katonáinknál próbáljuk összeállítani a megfigyelések eredményét, akkor is azt vesszük észre, hogy a szépirodalmat is eléggé megbecsülik ugyan, odafünn a lövészárkban, de még jobban szeretik a klasszikusokat, a népszerű természettudományokat és az egyéb értekes, elgondolkodásra serkentő komoly olvasmányokat. A legeredetibb módon kaptak kedvet katonáink az ilyen munkák megrendelésére. Így például a muszkák ellen harcoló katonák közül már jó néhány hozatta meg a Világegyetem működésének a Műveltség Könyvtárban megjelent ismertetését. De a háborús irodalom is keresett élvezet a lövészár-

kokban. Sven Hedin 1 koronás könyve, az Egy harcban álló nemzet, rendkívül népszerű lett. Lilienron: Háborús novellái és Fényes László páratlan könyve a szerbiai harcokról is nagyon kapások. A magyar faj és nemzeti érzés is kimélytlen jelentkezik. Harcoló katonák is érdeklődtek Vámbéry mostanában sokat vitatott posthumus könyve iránt, a magyarság eredetéről. Nagy az érdeklődés az idegen nyelvek iránt. Sokan most hoztak szótárakat, nyelvkönyveket. Szóval a sok megpróbáltatás nem ártott meg fiaink szellemi munkaképességének s a nélkülözések közepette sem mondanak le a lélek táplálékáról, a könyvről. Örvedetes jelenség ez, mert azt sejtjük, hogy a vitéség előpróbái után, komolyabban, hátrabban, élénkebben fogunk neki-menni a kultúra nagy feladatainak is.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közltekért nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik drága Andor fiám és testvérem elvesztésében nagy fájdalomukat igaz részvétükkel enyhítették, fogadják hálás köszönetünket.

ö.zv. Jakobey Lajosné és Margit.

Köszönetnyilvánítás.

Rokonainknak, ismerőseimnek s a helybeli bányászati biztosi kárnak hálás szívvel mondok köszönetet, hogy boldogult férjemet utolsó útjára elkísérték s ravatalára koszorút helyeztek.

ö.zv. Fényes Jánosné.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

2989. szám 1915. vt.

Hirdetmény.

Selmec- és Bélabánya thj. sz. kir. bányaváros tanácsa közhírré teszi, hogy a városi házipénztárnak, a kezelése alatt álló alapoknak és a gyámpénztárnak (nyugdíjlap, Vihnyefüfő- és kölcsöntörlesztési alap) 1914. évi zárószámadatai, a vagyonleltárral és mérleggel együtt elkészültek és a városi számvevőségénel megtekinthetők.

Minden adózó polgárnak joga van rájuk 15 nap alatt észrevételeit megtenni.

Selmeccbánya, 1915. április 15-én.

Horváth Kálmán
kir. tan., polgármester.

2000. szám 1915. szv.

Hirdetmény.

Selmec- és Bélabánya sz. kir. thj. város adóhivatala ezennel felhívja a város adófizetőközönségét, hogy a f. évi II. negyedre esedékes adóját annál is inkább igyekezzen május hó 15-ig befizetni, mert ellenkező esetben végrehajtással fogja beszedetni.

Selmeccbányán, 1915. évi április hó 16-án.

A városi adóhivatalt:

Pataki Ferenc

Csanýi Ottó
városi főszámvevő.

1845/1915. szám.

Hirdetmény.

a hadmentességi díj bejelentése tárgyában.

Az 1915. évi április hónapban tartozik az, aki: 1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból töröltetett;

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverre képtelennek nyilvánított;

3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátatott el, mely keresetre képtelenné nem tette s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye, annál a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál), hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

a) polgári állását;

b) lakását;

c) annak a sorozójárásnak, illetőleg községnak a nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített;

d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítandó, bejelenteni és

e) a reá, esetleg arva a családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző 1914 évben állandó lakóhelyén, esetleg más községekben is kivett állami egyenes adók összegét hitelesen kimutatni.

Ezenkívül tartozik:

f) az a véd-, illetőleg díjköteles, kinek hadmentességi díját, a törvény 11. §-a értelmében, a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ez adatok bejelentésének elmulasztása az 1880. évi XXVII. t.-c. 20. §-a ért. mében a kirovandó hadmentességi díj 3-6-szoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a bejelentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között lefolyt, változás állott be, ezt a változást a díjköteles az 1883. évi IX. t.-c. 4. §-ának 3. pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles.

Azoknak a díjköteleseknek, kik állandó lakóhelyükön kívül másutt adóval megrovó nincsenek, megengedjük, hogy a községi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha ezt elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

A városi adóhivatal:

Selmeccbányán, 1915. évi április 5-én.

Murányi Károly

au. számvevő.

Csanýi Ottó

városi főszámvevő.

2575/915. sz.

Hirdetmény.

Selmec- és Bélabánya tvhj. sz. kir. bányaváros katonagyósztláya közhírré teszi, hogy a m. kir. lévai honvédkiegészítő-parancsnokságnak 93.915. sz. működési tervezete szerint, az e város területén tartózkodó s az 1873-1877. születési évtőlazokba tartozó azoknak a népfőlkészre kötelezeteknek részére, akiket a sorozó vagy vegyes felülvizsgáló-bizottság fegyverre képtelennek nyilvánított, illetőleg a katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság a közös hadsereg, haditengerészet, a honvédség vagy a csendőrség kötelekéből az 1914. év július 31-ig elbocsátott, vagy állítási kötelezettségüknek eddig eleget még nem tettek, a népfőlkész bemutatószelemlét f. évi április hó 30-án, reggel 8 órátol kezdődőleg fogják Selmeccbányán, a Városi Vigadóban megtartani.

E napon a népfőlkész bemutatószelemlét kötelesek továbbá az 1894., 1893. és 1892. évben, az 1890. évtől 1878. évig terjedő időben, valamint az 1896., 1895. és 1891. évben született mindazok a népfőlkészre kötelezetek is megjelenni, akik eddig a népfőlkész bemutatószelemlét nem jelentek meg.

A népfőlkészre kötelezetek figyelmeztetnek, hogy a szelemlét megfőrdve, tisztán, rendes és tiszta öltözetben tartoznak megjelenni.

Azok a népfőlkészre kötelezetek, akik a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezete papjelöltjei, vagy pedig akik vézgett tanulmányaik alapján, a véderőtörvény 21. §-a értelmében, az egyéni önkéntes kedvezményre igényt nyel bírnának, ebbeli minőségüket a bemutatószelemlét az illető intézet bizonyítványával tartoznak igazolni.

Selmeccbányán, 1915. április 19-én.

Sztancsny Miklós

fogyozó, katonagyi előadó.

HIRDETÉSEK.

Æ Zsigmondy-utca 112.

számú ház első emeletén két háromszobás vagy pedig három kétszobás lakás május, esetleg augusztus elsei-1-1 jétől kiadó. !-!

!-! jétől kiadó. !-!

!-! jétől kiadó. !-!

Ha nem ehet, rosszul érzi magát, az orvosilag kipróbált

Kaiser gyomor-borsmenta karamellák

biztos segítséget hoznak. Jóétvágyat kap, a gyomor helyre áll és megerősödik ismét!

Éltető és iditő hatásuknál fogva menetekeseknél nélkülözhetetlenek.

Csomagolva 20 és 40 fillér

Kapható: Markus M. cukraszda-jában, Mikovényi A. és Margótsy J. örökösai gyogytárban Selmeccbányán, Walke J. K. Szentistvánban, Gólniebanyan.

EGY ÓRA REKLÁMKÉPEN!

Aki ingyen akar egy órát, még hozzá elegáns precíz órákat, azok vagy hüllétek részere, választás szerint írjon azonnali az

Uhrenhaus Fr. SCHMIDT

Prag, Weinberge.

A Fürdő-utca III. 207. számú házában május 1-től 5 külön bebutorozott szoba kiadó. !-!

A következő napilapok állandóan kaphatók: **Pesti Hirlap, Az Ujság, Pesti Napló, Budapesti Hirlap, Magyarorszag, A Nap, Esti Ujság, Pester Lloyd, Pester Journal, Vossische Zeitung, Pesterer Á. özv.** és fia könyvkereskedésében.